

මහාඝනිපට්ඨාන සූත්‍රය

නොමිලයේ බෙදා දීම පිණිසයි.

පළමු මුද්‍රණය : 2016 මැයි

මෙම කෘතිය ඵලිදායීවම සඳහා ආධාර උපකාර
කළ සියලුම පින්වතුන්ට ධර්ම දානමය කුසලය
හිමිවේ.

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටකය ඇසුරින් සම්පාදනය;

තින්සිරි සමරසිංහ

පිටපත් කිරීම හා සංස්කරණය

සමිරු ගයාන්

පෙරවදන

පින්වත් ඔබ අප සැමගේම ඒකායන පැතුම නොපමාව උතුම් නිර්වාණාවබෝධය ලබා මේ බියකරු සසර ගමන නවතා, නිවණෙහි නිවී සැනසී යාමයි.

ඒ සඳහා, “සත්වයන්ගේ පිරිසිදුබව පිණිස ද, සෝකපරිදේව ඉක්මවනු පිණිස ද, දුක්දෙමනස් දුරුවනු පිණිස ද, ආසී මාර්ගයට පැමිණෙනු පිණිස ද, නිවන් පසක් කරනු පිණිස ද එකම මගක් වෙයි. ඒ සතර සතිපට්ඨානයයි” යනුවෙන් තථාගත සම්මා සම්බුදුපියාණන් වහන්සේ අපහට මහා කරුණාවෙන් පෙන්වා දුන් බව සිහිකර ගනිමු.

මේ අනුව සතර සතිපට්ඨානය වැරදුනහොත් අප පැතු ඒ උතුම් නිවණ අපට මගහැරුනේ වෙයි. එමෙන්ම යම් කලෙක සතර සතිපට්ඨානය භාවිතයෙන් ගිලිහී යාමෙන් සම්බුදු සසුන නිමාවී, සත්වයින්ට මේ බියකරු සසරින් මිදීම සඳහා උන්වහන්සේ විවර කල මේ උත්තම ආසී නිවන් මාර්ගය වැසී යන බවත්, එනිසා අප්‍රමාද විය යුතු බවට බුදුපියාණන් වහන්සේ අපට අවවාද දුන් බවත් මෙහිදී තවදුරටත් සිහිපත් කරගනිමු.

පාලි බුද්ධ දේශනාවට තව තවත් ලංචීමට අනුගතවීමට පෙරුම් පුරන භාවනානුයෝගී කලණ මිතුරන්ට උපකාරයක් වන සේ මේ ධර්ම ග්‍රන්ථය බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටකයේ මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය ඇසුරෙන් සම්පාදනය කළෙමු.

මෙකල භාවිත සිංහල භාෂාව ඇසුරෙන් පාලි බුද්ධ දේශනාවේ එන වටිනා කරුණු ගැන මූලික අදහසක් භාවනානුයෝගී කලණ මිතුරන්ට ලබාදීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ විය. ඒ සඳහා අපට හැකි උපරිම ශක්තිය යෙදුවෙමු. වචන යෙදීමෙහිදී අරුතෙහි යම් අඩුපාඩුවක් වූනි නම් ඒ අපගේම ධර්ම දැනුමෙහි සහ භාවිතයෙහි අඩුවක්ම මිස ශ්‍රී සද්ධර්මයෙහි අඩුපාඩුවක් නොවේ.

එනිසා මෙහි එන සිංහල පරිවර්තනය පාලි බුද්ධ දේශනාවට සහ ත්‍රිපිටකයට, තව ටිකක් ලංවීමට මගක් ම පමණි. මෙහි දකුණු පස පිටුවල එන සිංහල අරුතින් පටන් ගෙන, ධර්ම දනමය පින්කම්වල යෙදෙමින් සහ උනන්දුවෙන් භාවනා කරමින් කුසල් වැඩීමේදී, එක්තරා කාලයකදී, මේ ධර්ම ග්‍රන්ථයේම වම් පස පිටුවල ඇතුළත් කර ඇති උතුම් පාලි බුද්ධ දේශනාව කියවීමේ හැකියාව සහ එහි නියම අරුතින්ම තේරුම් ගැනීමේ හැකියාව පින්වත් ඔබ සතු වෙනු ඇති.

ඒ හැකියාව ලැබෙන තෙක්, එය ලබාගැනීම සඳහාම, ඔබට මේ ධර්ම ග්‍රන්ථය උපකාරයක්ම වේවා! යනු අපේ ඒකායන පැතුමයි.

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සම්පාදක මණ්ඩලයේ අති ගෞරවනීය සඳ පූජනීය සියලු ස්වාමීන් වහන්සේලාටත්, බොහෝ මහන්සියෙන්, ජීවිත පූජාවෙන් මේ උතුම් සද්ධර්මය ආරක්ෂා කරගනිමින් පරපුරෙන් පරපුර ගෙනවිත් ඔබ අප වෙතට ලබාදුන් පෙර විසූ ඒ ගිහි පැවිදි උත්තමයන් වහන්සේලාටත්, මේ උතුම් සූත්‍ර දේශනාව මේ අයුරින් කුඩා ධර්ම ග්‍රන්ථයක් සේ සකසා කලණ මිතුරන්ට ලැබෙන්නට සැලැස්වීමේ උතුම් ධර්ම දනමය පුණ්‍ය කර්මයට මූලික අදහස මා වෙත ඉදිරිපත් කරමින් එමෙන්ම එහි සියලු කටයුතු මුල සිට අගටම මහත් සතුටින් සහ වීර්යයෙන් ඉටුකළ සමීරු ගයාන් කලන මිතුරාටත්, මුදුණයට සහ ධර්ම දනයක් සේ නොමිලයේ බෙදහැරීමට දයක වූ සැමදෙනාටමත්, අප ධේර්යමත් කල සහ නන් අයුරින් දයක වූ අනෙකුත් කලණ මිතුරු සැමටත්, මේ ධර්ම දනමය පින් අයත්වේවා!

ඒ පින් ඒ සැමට වතුරායි සත්‍ය අවබෝධය පිණිසම, සසර දුකින් මිදී නිව්යාම පිණිසම හේතුවේවා!!!

කිත්සිරි සමරසිංහ,
ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය, මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය.
2016 වෙසක් මස 16 වන දා,

මහාසතිපට්ඨානසූත්තං

1. එවං මෙ සුතං - එකං සමයං භගවා කුරුසු විහරති කම්මාසධම්මං නාම කුරුනං නිගමො. තත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසී - "භික්ඛවො"ති. "භද්දන්තෙ"ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච.

2. "එකායනො අයං, භික්ඛවෙ, මග්ගො සත්තානං විසුද්ධියා, සොකපරිදෙවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදෙමනස්සානං අත්ථභිගමාය ඤයස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදං චත්තාරො සතිපට්ඨානා. "කතමෙ චත්තාරො? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං,

වෙදනාසු වෙදනානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා, විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං,

චිත්තෙ චිත්තානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං,

ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී විහරති ආතාපී සම්පජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣාදෙමනස්සං.

උද්දෙසො නිට්ඨිතො.

මහාසතිපට්ඨාන සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරු රට කම්මාසධම්ම නම් නියම් ගමෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි' යි මහණුන් ඇමැතු සේක. 'භාග්‍යවතුන් වහන්ස' යි එ මහණහු පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ දහම වදළ සේක:

2. "මහණෙනි, සත්වයන්ගේ පිරිසිදු බව පිණිස ද, සෝකපරිදේව ඉක්මවනු පිණිස ද, දුක්දෙමිනස් දුරුවනු පිණිස ද, ආයී මාර්ගයට පැමිණෙනු පිණිස ද, නිවන් පසක් කරනු පිණිස ද එකම මඟක් වෙයි. ඒ සතර සතිපට්ඨානයයි. ඒ කවර සතරක්ද?: මහණෙනි, මහණ තෙමෙ ලෝකය කෙරෙහි කිසිම සතුටක් හෝ නොසතුටක් ඇති කර ගැනීමෙන් වැළකී සිටීමින් කෙලෙස් තවන වීර්යයද, මනා නුවණද, සහිතව කයෙහි එළඹ සිටි සිහියෙන් කයෙහි ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ලෝකය කෙරෙහි කිසිම සතුටක් හෝ නොසතුටක් ඇති කර ගැනීමෙන් වැළකී සිටීමින් කෙලෙස් තවන වීර්යයද, මනා නුවණද, සහිතව වේදනාවන්හි එළඹ සිටි සිහියෙන් වේදනාවන්ගේ ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ලෝකය කෙරෙහි කිසිම සතුටක් හෝ නොසතුටක් ඇති කර ගැනීමෙන් වැළකී සිටීමින්, කෙලෙස් තවන වීර්යයද, මනා නුවණද, සහිතව සිතෙහි එළඹ සිටි සිහියෙන් සිතෙහි ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ලෝකය කෙරෙහි කිසිම සතුටක් හෝ නොසතුටක් ඇති කර ගැනීමෙන් වැළකී සිටීමින්, කෙලෙස් තවන වීර්යයද, මනා නුවණද, සහිතව ධර්මයන්හි එළඹ සිටි සිහියෙන් ධර්මයන්හි ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

උද්දේස වාරය නිමියේ ය.

3. කථඤ්ච පන, හික්ඛවෙ, හික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති? ඉධ, හික්ඛවෙ, හික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤගාරගතො වා නිසීදති පල්ලඛිකං ආභුජන්වා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො සතොව අස්සසති, සතොව පස්සසති. දීඝං වා අස්සසන්තො 'දීඝං අස්සසාමි'ති පජානාති, දීඝං වා පස්සසන්තො 'දීඝං පස්සසාමි'ති පජානාති. රස්සං වා අස්සසන්තො 'රස්සං අස්සසාමි'ති පජානාති, රස්සං වා පස්සසන්තො 'රස්සං පස්සසාමි'ති පජානාති. 'සබ්බකායපට්ඨසංවෙදී අස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති , 'සබ්බකායපට්ඨසංවෙදී පස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති. 'පස්සම්භයං කායසඛ්ඛාරං අස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති, 'පස්සම්භයං කායසඛ්ඛාරං පස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති.

4. සෙය්‍යථාපි, හික්ඛවෙ, දක්ඛො භමකාරො වා භමකාරන්තෙවාසී වා දීඝං වා අඤ්ජන්තො 'දීඝං අඤ්ජාමි'ති පජානාති, රස්සං වා අඤ්ජන්තො 'රස්සං අඤ්ජාමි'ති පජානාති එවමෙව ඛො, හික්ඛවෙ, හික්ඛු දීඝං වා අස්සසන්තො 'දීඝං අස්සසාමි'ති පජානාති, දීඝං වා පස්සසන්තො 'දීඝං පස්සසාමි'ති පජානාති, රස්සං වා අස්සසන්තො 'රස්සං අස්සසාමි'ති පජානාති, රස්සං වා පස්සසන්තො 'රස්සං පස්සසාමි'ති පජානාති. 'සබ්බකායපට්ඨසංවෙදී අස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති, 'සබ්බකායපට්ඨසංවෙදී පස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති, 'පස්සම්භයං කායසඛ්ඛාරං අස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති, 'පස්සම්භයං කායසඛ්ඛාරං පස්සසිස්සාමි'ති සික්ඛති.

3. මහනෙති, මහණ තෙමෙ කෙසේ නම් කයෙහි සිහිය පිහිටුවා එහි ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි ද? යත්: මහනෙති, මහණ තෙම අරණකට හෝ රුක්මුලකට හෝ ශුන්‍යාගාරයකට හෝ ගොස් පලක් බැඳ, උඩු කය සෘජු කොට තබා ගෙන, සිහිය කමටහන් අරමුණට ම යොමු කොට පිහිටුවා ඉඳී. හේ සිහි ඇතිවම ආශ්වාස කෙරෙයි, සිහි ඇතිවම ප්‍රාශ්වාස කෙරෙයි. දීර්ඝව ආශ්වාසය සිදුවනවිට 'දීර්ඝ කොට ආශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. දීර්ඝව ප්‍රාශ්වාසය සිදුවනවිට 'දීර්ඝ කොට ප්‍රාශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. කෙටියෙන් ආශ්වාසය සිදුවන විට 'කෙටිව ආශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. කෙටියෙන් ප්‍රාශ්වාසය සිදුවන විට 'කෙටිව ප්‍රාශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. ආශ්වාසය සිදුවෙන විට මුළු ආශ්වාස කයේම ස්වභාවය හොඳින් දනිමින් හික්මෙයි. ප්‍රාශ්වාසය සිදුවෙන විට මුළු ප්‍රාශ්වාස කයේම ස්වභාවය හොඳින් දනිමින් හික්මෙයි. ආශ්වාසය සිදුවෙන විට රළු වූ කාය සංස්කාරය සංසිඳුවෙමින් එය නිරායාසයෙන් සියුම්ව මනාව සිදුවෙන හැටි දකිමින් හික්මෙයි. ප්‍රාශ්වාසය සිදුවෙන විට රළු වූ කාය සංස්කාරය සංසිඳුවෙමින් එය නිරායාසයෙන් සියුම්ව මනාව සිදුවෙන හැටි දකිමින් හික්මෙයි.

4. මහනෙති, දක්ෂ වූ වඩුවෙක් හෝ එවන් වඩුවෙකුගේ අතවැසියෙක් හෝ යතුගාන කල්හි දීර්ඝ කොට අදින්තේ 'දීර්ඝ කොට අදිමි'යි දනී ද, කෙටි කොට අදින්තේ කෙටි කොට අදිමි'යි දනී ද, මහනෙති, එ පරිදිම මහණ දීර්ඝව ආශ්වාසය සිදුවන විට 'දීර්ඝ කොට ආශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. දීර්ඝව ප්‍රාශ්වාසය සිදුවන විට 'දීර්ඝ කොට ප්‍රාශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. කෙටියෙන් ආශ්වාසය සිදුවන විට 'කෙටිව ආශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. කෙටියෙන් ප්‍රාශ්වාසය සිදුවන විට 'කෙටිව ප්‍රාශ්වාසය සිදුවේ' යයි නුවණින් දනී. ආශ්වාසය සිදුවෙන විට මුළු ආශ්වාස කයේම ස්වභාවය හොඳින් දනිමින් හික්මෙයි. ප්‍රාශ්වාසය සිදුවෙන විට මුළු ප්‍රාශ්වාස කයේම ස්වභාවය හොඳින් දනිමින් හික්මෙයි. ආශ්වාසය සිදුවෙන විට රළු වූ කාය සංස්කාරය සංසිඳුවෙමින් එය නිරායාසයෙන් සියුම්ව මනාව සිදුවෙන හැටි දකිමින් හික්මෙයි. ප්‍රාශ්වාසය සිදුවෙන විට රළු වූ කාය සංස්කාරය සංසිඳුවෙමින් එය නිරායාසයෙන් සියුම්ව මනාව සිදුවෙන හැටි දකිමින් හික්මෙයි.

ඉති අප්කර්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අප්කර්තබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති.

'අත්ථි කායො'ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පටිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවම්පි බො භික්ඛවෙ, භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

ආනාපානපඛිබං නිට්ඨිතං.

5. පුන චපරං, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගච්ඡන්තො වා 'ගච්ඡාමි'ති පජානාති, ධීතො වා 'ධීතොමිහි'ති පජානාති, නිසින්තො වා 'නිසින්තොමිහි'ති පජානාති, සයානො වා 'සයානොමිහි'ති පජානාති, යථා යථා වා පනස්ස කායො පණ්හිතො හොති, තථා තථා නං පජානාති.

මෙසේ ආධ්‍යාත්මික කයෙහි ස්වභාවය මෙතෙහි කරමින් වෙසෙයි. බාහිරව ඇති කයෙහි ස්වභාවය මෙතෙහි කරමින් වෙසෙයි. ආධ්‍යාත්මික-බාහිර සියලු කයෙහිද මේ ස්වභාවය මෙතෙහි කරමින් වෙසෙයි.

කයෙහි ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන්ගේ ඉපැන්ම සහ එයට හේතු වන ධර්ම මෙතෙහි කරමින් වෙසෙයි. කයෙහි ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන්ගේ නැතිවී යාම සහ එයට හේතු වන ධර්මයන් මෙතෙහි කරමින් වෙසෙයි. ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයන්ගේ ඉපැන්ම ද වැනැස්ම ද සිදුවන ධර්මයන්ගේ ස්වභාවය මෙතෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස කය ඇති බවට මනාව සිහිය එළඹ සිටියේ වෙයි. ඒ සිහිය මතුමත්තෙහි ප්‍රඥව වැඩීම පිණිසද මතුමත්තෙහි සිහිය වැඩීම පිණිසද වේ. මෙසේ වූ ඒ මහණ තෙම එම කයෙහි අනිශ්චිතව වෙසෙයි. ඒ ලොව කිසිවක් උපාදන වශයෙන් නො ගනී. මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මෙසේ කයෙහි කාය ස්වභාවය මෙතෙහි කරන සුඵ ව වෙසෙයි.

ආනාපාන කොටස නිමියේ ය.

5. මහණෙනි, තවත් ආකාරයක් කියමි. මහණ තෙම යනවිට 'යන්තෙමි'යි මනා දැනුවත් බව සහිතවම යයි. සිටගෙන සිටිනවිට 'සිටින්නෙමි'යි මනා දැනුවත් බව සහිතවම සිටියි. වෙයි. ඉදගෙන හුන්විට 'ඉදින්නෙමි'යි මනා දැනුවත් බව සහිතවම ඉදියි. සැතපෙන විට 'සැතපෙන්නෙමි'යි මනා දැනුවත් බව සහිතවම සැතපෙයි. යම් යම් වූ ඉරියව්වකින් රූප කය පවත්වන්නේ වේ ද ඒ ඒ අයුරින් ඒ ඒ මොහොතේ එය පවතින බව මනාව දනී.

ඉති අප්කර්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අප්කර්තබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති.

‘අත්ථි කායො’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පටිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවම්පි බො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

ඉරියාපට්ඨනං නිවර්තං.

6. පුන චපරං, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අභික්කන්තෙ පටික්කන්තෙ සම්පජානකාරී හොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සම්ඤ්ජතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සඛ්ඝාට්ඨන්තවීචරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති, අසිතෙ පීතෙ බායිතෙ සායිතෙ සම්පජානකාරී හොති, උච්චාරපස්සාවකම්මෙ සම්පජානකාරී හොති, ගතෙ ධීතෙ නිසින්තෙ සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්භිභාවෙ සම්පජානකාරී හොති.

මෙසේ ආධ්‍යාත්මික කයෙහි සතර ඉරියව් ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. බාහිරව ඇති කයෙහි සතර ඉරියව් ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. ආධ්‍යාත්මික-බාහිර සියලු කයෙහිද මේ සතර ඉරියව් ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. කයෙහි ඉරියව් හට ගැනීම සහ එයට හේතු වන ධර්ම මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. කයෙහි ඉරියව් නැතිවී යාම සහ එයට හේතු වන ධර්මයන් මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. සතර ඉරියව් වල හට ගැනීම සහ නැතිවී යාම සිදුවන ධර්මයන්ගේ ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ඉරියව් ස්වභාවයෙන් කය ඇති බවට මනාව සිහිය එළැඹ සිටියේ වෙයි. ඒ සිහිය මතුමත්තෙහි ප්‍රඥාව වැඩීම පිණිසද මතුමත්තෙහි සිහිය වැඩීම පිණිසද වේ. මෙසේ වූ ඒ මහණ තෙම එම සතර ඉරියව් කයෙහි අනිශ්චිතව වෙසෙයි. ඒ ලොව කිසිවක් උපාදන වශයෙන් නො ගනී. මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මෙසේද කයෙහි කාය ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ඉරියව් පැවැත්ම පිළිබඳ කොටස නිමයේ ය.

6. මහණෙනි, තවත් ආකාරයක් කියමි. මහණ තෙමෙ ඉදිරියට යෑමෙහි ද පෙරළා ඒමෙහි ද සමයක්ප්‍රඥයෙන් සලකා නිවැරදිව දැනුවත්වෙමින් එය කරන්නේ වෙයි. ඉදිරිය බැලීමෙහි ද වටපිට බැලීමෙහි ද සමයක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දැන ගනිමින් එය කරන්නේ වෙයි. අත් පා හැකිලීමෙහි ද දිගු කිරීමෙහි ද සමයක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දැන ගනිමින් එය කරන්නේ වෙයි. සගළ සිවුරු හා පා සිවුරු හා දූරීමෙහි ද සමයක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දැන ගනිමින් එය කරන්නේ වෙයි. බොජුන් වැළැඳීමෙහි ද පැන් බීමෙහි ද ආහාර විකා කෑමෙහි ද රස විඳීමෙහි ද සමයක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දැන ගනිමින් එය කරන්නේ වෙයි. මළ මුත්‍ර පහ කිරීමෙහි ද සමයක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දැන ගනිමින් එය කරන්නේ වෙයි. යෑමෙහි ද සිටීමෙහි ද හිඳීමෙහි ද නිඳි ගැන්මෙහි ද පිබිඳීමෙහි ද කථා කිරීමෙහි ද නිහඬ වීමෙහි ද සමයක්ප්‍රඥයෙන් සලකා දැන ගනිමින් ඒ ඒ ක්‍රියාකාරකම් කරන්නේ වෙයි.

ඉති අප්කාන්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අප්කාන්තබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති.

‘අත්ථී කායො’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය පටිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති.

එවම්පි බො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

සම්පජානපබ්බං නිට්ඨිතං.

7. පුන චපරං, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉමමෙව කායං උද්ධං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙක්ඛති.

‘අත්ථී ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තවො, මංසං න්භාරු අට්ඨී අට්ඨිමිඤ්ජං චක්කං, හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඵාසං, අන්තං අන්තගුණං උදරියං කර්සං පිත්තං සෙම්භං පුබ්බො ලොහිතං සෙදෙ මෙදෙ, අස්සු වසා බෙලො සිඛ්ඝාණ්කා ලසිකා මුත්තන්ති.

මෙසේ ආධ්‍යාත්මික කයෙහි කායික ක්‍රියාකාරකම් වල ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. බාහිරව ඇති කයෙහි කායික ක්‍රියාකාරකම් වල ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. ආධ්‍යාත්මික-බාහිර සියලු කයෙහිද මේ කායික ක්‍රියාකාරකම් ස්වභාවයන් මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. කයෙහි කායික ක්‍රියාකාරකම් වල ඉපැත්ම සහ එයට හේතු වන ධර්ම මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. කයෙහි කායික ක්‍රියාකාරකම් වල නැතිවී යාම සහ එයට හේතු වන ධර්මයන් මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. කයෙහි කායික ක්‍රියාකාරකම් වල ඉපැත්ම ද වැනැස්ම ද සිදුවන ධර්මයන්ගේ ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙන ස්වභාවයෙන් කය ඇති බවට මනාව සිහිය එළැඹ සිටියේ වෙයි. ඒ සිහිය මතුමත්තෙහි ප්‍රඥාව වැඩීම පිණිසද මතුමත්තෙහි සිහිය වැඩීම පිණිසද වේ. මෙසේ වූ ඒ මහණ තෙම එම ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙන කයෙහි අනිඃශ්‍රිතව වෙසෙයි. ඒ ලොව කිසිවක් උපාදන වශයෙන් නො ගනී.

මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මෙසේද කයෙහි කාය ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

සිහිනුවණින් කය පරිහරණය පිළිබඳ කොටස නිමිසේ ය.

7. මහණෙනි තවත් අකාරයක් කියමි. මහණෙනි, මහණ තෙම දෙපතුලට ඉහළින්, හිසකේ වලට පහළින්, හාත්පසින් සමෙන් වටවී ඇති, නොයෙකුත් ආකාර අසුවියෙන් පිරී ඇති මේ කය ම මෙසේ නුවණින් ආපසු සිහිකරයි.

මෙ කයෙහි කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම, මස්, නහර, ඇට, ඇටමිදුලු, වකුගඩු, හෘදය වස්තුව, අක්මාව, දළඳුව, බඩදිව, පපුමස, අතුනුවැටි, අතුනුබහන්, නොදිරවූ ආහාර, අසුවී, පිත, සෙම, සැරව, ලේ, ඩහදිය, මේද තෙල්, කඳුඑ, වුරුණු තෙල්, කෙළ, සොටු, සඳමිදුලු, මුත්‍රා යන කුණපයන් පවතී.

“සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, උභතොමුඛා පුතොළී පුරා නානාවිභිතස්ස ධඤ්ඤස්ස, සෙය්‍යථීදං සාලීනං විහීනං මුග්ගානං මාසානං තිලානං තණ්ඩුලානං. තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො මුඤ්චිත්වා පච්චවෙක්ඛෙය්‍ය - ‘ඉමෙ සාලී, ඉමෙ විහී ඉමෙ මුග්ගා ඉමෙ මාසා ඉමෙ තිලා ඉමෙ තණ්ඩුලා’ති. එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉමමෙව කායං උද්ධං පාදතලා අධො කෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පුරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙක්ඛති - ‘අත්ථී ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා...පෙ.... මුත්ත’න්ති.

ඉති අප්ඤ්ඤානං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, ඛනිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අප්ඤ්ඤාතඛනිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති. ‘අත්ථී කායො’ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤ්ණමත්තාය පටිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමිපි ඛො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

පටිකුලමනසිකාරපඛිඛං නිට්ඨිතං.

8. පුත චපරං, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථාධීතං යථාපණ්ඨිතං ධාතුසො පච්චවෙක්ඛති - ‘අත්ථී ඉමස්මිං කායෙ පථවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු’ති.

මහණෙනි, දෙ පසින් කටවල් දෙකක් ඇති උරයක ඇල් වී, මා වී, මුං ඇට, මෑ ඇට, තල, සහල් යන නොයෙකුත් ධාන්‍ය වර්ගයන්ගෙන් පුරවා ඇතිවිට, ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ඒ උරය ලිහා ඒ හැම ධාන්‍ය දෙස බලා, මේ ඇල් වී ය, මේ මා වී ය, මේ මුං ඇට ය, මේ මෑඇට ය, මේ තල ය, මේ සහල් ය යනුවෙන් ඒ ඒ ධාන්‍ය වර්ග වෙන් වෙන් කොට සලකා බලන්නේ යම් සේද, එ පරිද්දෙන් ම, මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මේ කයෙහි දෙපතුලට ඉහළින්, හිසකේ වලට පහළින්, හාත්පසින් සමෙන් වටවී ඇති, නොයෙකුත් ආකාර අසුවියෙන් පිරී ඇති මේ කය ම මෙසේ නුවණින් ආපසු සිහිකරයි. මෙ කයෙහි කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම, මස්, නහර, ඇට, ඇටමිදුලු, වකුගඩු, හෘදය වස්තුව, අක්මාව, දළඹුව, බඩදිව, පපුවස, අකුනුවැටි, අකුනුබහන්, නොදිරවූ ආහාර, අසුවී, පිත, සෙම, සැරව, ලේ, ඩහදිය, මේද තෙල්, කඳුළු, වූරුණු තෙල්, කෙළ, සොටු, සඳම්දුලු, මුත්‍රා යන කුණපයෝ පවතී යනුවෙනි.

මෙසේ ආධ්‍යාත්මික කයෙහි පිළිකුල් කුණප ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. බාහිරව ඇති කයෙහි පිළිකුල් කුණප ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. ආධ්‍යාත්මික-බාහිර සියලු කයෙහිද මේ පිළිකුල් කුණප ස්වභාවයන් මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. පිළිකුල් කුණප ස්වභාවය සහිතව කයෙහි හට ගැනීම සහ එයට හේතු වන ධර්ම මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. පිළිකුල් කුණප ස්වභාවය සහිත කයෙහි නැතිවී යාම සහ එයට හේතු වන ධර්මයන් මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. පිළිකුල් කුණප ස්වභාවය සහිත කයෙහි හට ගැනීමද නැතිවී යාමද සිදුවන ධර්මයන්ගේ ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

පිළිකුල් කුණප ස්වභාවයෙන්ම කයක් ඇති බවට මනාව සිහිය එළැඹ සිටියේ වෙයි. ඒ සිහිය මතුමත්තෙහි ප්‍රඥාව වැඩීම පිණිසද මතුමත්තෙහි සිහිය වැඩීම පිණිසද වේ. මෙසේ වූ ඒ මහණ තෙම එම පිළිකුල් කුණප ස්වභාවයෙන්ම පවතින ඒ කයෙහි අභිඥානව වෙසෙයි. ඒ ලොව කිසිවක් උපාදන වශයෙන් නො ගනී.

මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මෙසේද කයෙහි කාය ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

පිළිකුල් මනසිකාර කොටස නිමියේ ය.

8. මහණෙනි තවත් අකාරයක් කියමි. මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මේ කය පවතින පරිද්දෙන්ම, පිහිටුවා ඇති පරිද්දෙන්ම, 'මෙ කයේ පඩිවී ධාතුව ඇත, ආපෝ ධාතුව ඇත, තේජෝ ධාතුව ඇත, වායෝ ධාතුව ඇතැ' යි ධාතූ වශයෙන් කය නුවණින් ආපසු සිහිකරයි.

සෙය්‍යථාපි , හික්ඛවෙ, දක්ඛො ගොඝාතකො වා ගොඝාතකන්තෙවාසී වා ගාවිං වධිත්වා චතුමහාපථෙ බිලසො විහජ්ත්වා නිසින්තො අස්ස, එවමෙව ඛො, හික්ඛවෙ, හික්ඛු ඉමමෙව කායං යථාධීනං යථාපණ්හිතං ධාතුසො පච්චවෙක්ඛති - 'අත්ථී ඉමස්මිං කායෙ පථවීධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති.

ඉති අජ්ඣත්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, බහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, අජ්ඣත්තබහිද්ධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති, සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති.

'අත්ථී කායො'ති වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති යාවදෙව ඤ්ණමත්තාය පටිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති.

එවම්පි ඛො, හික්ඛවෙ, හික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති.

ධාතුමනසිකාරපඛිං නිට්ඨිතං.

9. පුන චපරං, හික්ඛවෙ, හික්ඛු සෙය්‍යථාපි පස්සෙය්‍ය සරීරං සිවථීකාය ඡඬ්ඛිතං එකාහමනං වා ද්විහමනං වා තීහමනං වා උද්ධුමාතකං විනීලකං විපුඛිකජාතං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති - 'අයම්පි ඛො කායො එවංධම්මො එවංහාවී එවංඅනතීතො'ති.

මහණෙනි, යම් සේ දක්ෂ ගව ඝාතකයෙක් හෝ ගව ඝාතකයෙකුගේ අතවැසියෙක් හෝ ගව දෙනක මරා සතරමං හන්දියෙක කොටස් වශයෙන් වෙන් වෙන් කොට තබා ඇත්තේ යම් සේද, මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මහණ තෙම මේ කය පවතින පරිද්දෙන්ම, පිහිටුවා ඇති පරිද්දෙන්ම, 'මෙ කයේ පයවී ධාතුව ඇත, ආපෝ ධාතුව ඇත, තේජෝ ධාතුව ඇත, වායෝ ධාතුව ඇත' යි ධාතුව වශයෙන් කය නුවණින් ආපසු සිහිකරයි.

මෙසේ ආධ්‍යාත්මික කයෙහි ධාතූ ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. බාහිරව ඇති කයෙහි ධාතූ ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. ආධ්‍යාත්මික-බාහිර සියලු කයෙහිද මේ ධාතූ ස්වභාවයන් මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. ධාතූ ස්වභාවයෙන් කයෙහි හට ගැනීම සහ එයට හේතු වන ධර්ම මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. ධාතූ ස්වභාවය සහිත කයෙහි නැතිවී යාම සහ එයට හේතු වන ධර්මයන් මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි. ධාතූ සහිත කයෙහි හට ගැනීමද නැතිවී යාමද සිදුවන ධර්මයන්ගේ ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ධාතූමාත්‍ර කයක් ඇති බවට මනාව සිහිය එළැඹ සිටියේ වෙයි. ඒ සිහිය මතුමත්තෙහි ප්‍රඥව වැඩීම පිණිසද මතුමත්තෙහි සිහිය වැඩීම පිණිසද වේ. මෙසේ වූ ඒ මහණ තෙම එම ධාතූ ස්වභාවයෙන්ම පවතින ඒ කයෙහි අනිශ්‍රිතව වෙසෙයි. ඒ ලොව කිසිවක් උපාදාන වශයෙන් නො ගනී.

මහණෙනි, මහණ තෙමෙ මෙසේද කයෙහි කාය ස්වභාවය මෙනෙහි කරමින් වෙසෙයි.

ධාතූ මනසිකාර කොටස නිමියේ ය.

9. මහණෙනි තවත් අකාරයක් කියමි. මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම අමු සොහොනෙහි දමන ලද, මියගොස් දවසක් ගත වූ හෝ මියගොස් දෙ දවසක් ගත වූ හෝ මියගොස් තුන් දවසක් ගත වූ, ඉදිමුණු, නිල් වූ, සැරව ආදී කුණුදිය වැගිරෙන, සිරුරක් යම් සේද, හෙ තෙමෙ 'මේ මගේ සිරුරත් මෙබඳු ස්වභාවය ඇත්තේ ය' යි 'මෙසේ වන සුළු ය' යි 'මේ ඉදිමුම් ආදි ගති ඉක්මවා නැත්තේ ය' යි ඒ සිරුර මෙම කයෙහි සසඳ බලයි.

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

